

FRANCI ZAGORIČNIK-AGAMEMNON

DIJAK:

PROFESOR:

FRANCI ZAGORIČNIK (1933-1997)

- Pesnik, pisatelj, esejist in prevajalec
- Neoavantgardni pesnik
- V Kranju ustanovil neoavantgardno skupino Studio s
- Zasnoval mednarodno avantgardno skupino Westeas
- Za urejanje zbornikov je bil nagrajen v Beogradu z nagrado Praemium Clostristicum (1979)
- Leta 1985 prejel Prešernovo nagrado Gorenjske

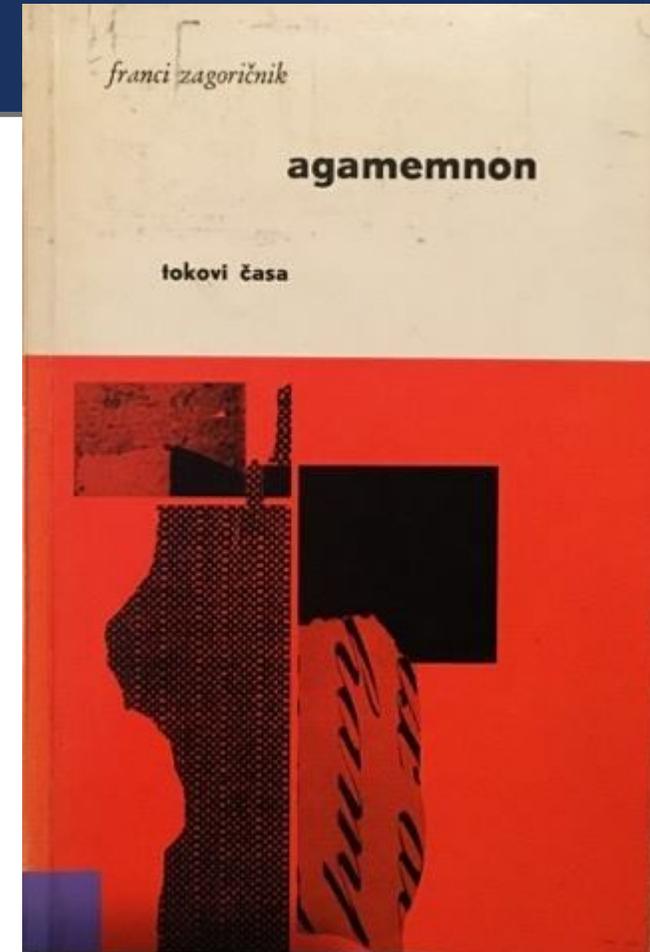

PESNIŠKE ZBIRKE

- Agamemnom (1965),
- Opus nič (1967),
- V risu (1967),
- Bakalada smrti (1969),
- Poezija-grafika (1969),
- Obsedeno stanje (1969),
- Fondy Oryja Pála (1970),
- Leto in dan (1972),
- Navodila za uporabo (1972),
- To je stvar ki se imenuje pesem (1972),
- Naime-Namreč- Nämlich-Namelijk-Namely (1978),
- Sveder (1983),
- Pesme (1984),
- A na nas? (1987),
- Slovenski gambit (1994)

AGAMEMNON (1965)

- Naslov povzet po mitološkem liku
- Podnaslov tokovi časa
- Ima pet tematskih poglavij
- Pesmi govorijo o eksistencialni problematiki

Pesem Dajla (3. cikel)

b) na poti za dajlo

kdo si
kaj si
kakšen kakšna kakšno

čemu
iščem te
hočem te
neznano te

si ne-dana
si ne-dan
si ne-da

da bodi
dan bodi
dana bodi
danaida bodi

izgubil sem škrge
in druge oblike
krila si nisem pustil rasti
in duše

bodi
pesem bodi molitev
neznana pesem bodi molitev dopolnjevanja
molitev bodi pesem
bodi

na poti za dajlo

46

c) rehabilitacija

...edino
kar moreš biti
je enako ničli
in ta najboljša možnost
in hkrati najslabša
v enaki meri naj-vse in naj-niž
je malo prida
v primeri s stvarmi
ki jih prezreš v sredobežnosti
kajti so
ne glede na to in marsikaj
z razlogi ki zadoščajo
za neizkoreninjenost
tako neizhojeni gozdovi
in gore
kakor sama menjava
tvojih oblik
od smrti do rojstva
in dalje s hitrimi koraki
in dalje
z mislijo v jedru
ki ga ne predre
vedno se samo dviguje
vedno
neprehodna
dokler ne omaga
in ne omahne edino
kar moreš biti

Pesem potop (5. cikel)

potop

sedeli so v parku sredi mesta
nasedli so poleg velikega sidra
med sencami in golobi
trije redkobesedni graditelji
z brezizraznim razumevanjem
za frfotave ptiče
in bedasto sidro
eden je rekel ja
če pa vržejo H-bombo
bo pa vse izravnano
drugi je rekel
trg republike
nebotičniki gore vse
tretji je grizel žemljo
rekel je o vse
golobi so pobirali drobtinice
pod bedastim sidrom
potem je padal pepel
razpadla so trupla tri dneve in tri noči
graditeljev golobi so dolgo noč
ocvrti in sidro trg re
publike nebotičniki gore
in o katedrala in o vse
kdo vas odkrije pompeji
čez tisoč sedemsto let
in se kakor trnuljčica prebudiš
premnoga bogastva
bo našel tisti ki
išče potem bomo prišli
bivši ljudje in ga bomo požrli
zmeraj pride kdo
zdaj že iskavce zmeraj kakšnega požremo
dresiramo zato da jih
potem požremo zadosti
iskavcev bo še za bivše ljudi
zadosti pompejev
ni smrti
ampak je luč

70

ODSTOPANJE JUTRA

Prvo
izhodišče

To pot
obrat v nenehni tok svetlobe
spet sprosti
po brazdi nočne maske
jato ptic,
da smo v zavetju,
kjer je čas dobil razpoko,
komaj proti Sheriji odpluli,

pa je dozorela zora;
kar smo bili,
čez hip že nismo več.

Zato pravadni zmagovavci
odložimo nedocvelo cvetje brodoloma
v klepsidri sna.
Brezbrežje praznega sotočja
jutra in halucinacije
prikrivam vidu,
nadenem druge cunje si
in drug obraz.

ker daleč je pristan,
kjer bi pognali korenine
od onemoglosti,
in z vesli,
ki odkrivajo stoletja, ere,
sučemo se vedno v istem krogu
nerazoroženega nasmeška
svojih žlez,
ker Ilion poslednji
ni še pal,

in sploh,
kar pomnimo,
smo tu in tam na istem.
Le redko
se za hip izvijemo
iz kletke uglajenega utripanja,
in še tedaj se,
če je le mogoče,
v spodobni zadržanosti
pretočimo iz sna v meni krik,
iz brezrazložnega kipenja
proti kraju,
kamor se pepel seseda
ali kam drugam.

Drugo
izhodišče

Tretje
izhodišče

SVEDER

- Iz IV cikla
- Razdeljen na 12 plasti
- V prvi plasti Svedra je strnjeno osrednje spoznanje ontološkega značaja, kar je izraženo v verzu

1. plast

Nebo je izgubilo oporo
in se osiplje
na izhodišču Nikamor Moreš
kjer je treba kar naprej izstopati
in biti kariatida njegove krhkosti
nasproti breznu brez dna
brez luči in teme
kajti dno je spet svetloba
izza katere stvari bivajo
in noč je breznu tuja

Ne-do-bivani hitimo
v naročje svojemu ne-bivanju
a komaj smo kaj več od
gole sence svojega videza
in vendar! in sploh!
pa še druge oblike zavzemata
nekakšno besnilo upanja in
kakršenkoli upor
(vse kaže

da ni upanje zraslo iz
brezupne brezupnosti brezupnega
kajti je prvot
nejše po svojem korenu) a
nekaj drugega je strah a
glad obuja zavest in besedo
in nova misel je
bliže šestemu dnevu
kakor legenda

VARIACIJE NA HÖLDERLINOVO TEMO

- To je tretji cikel
- Govori o krizi umetniškega ustvarjanja
- Odkriva skozi nekakšne tri trditve
- Beseda je temeljna enota pesniškega izraž

Nedoumljiva je resnica
in tako se izmika dosegu besede,
da še komaj kaj pomenijo
ti sočni zvoki slastni sluhu;

blizu zamirajo naše kali,
a mogle bi biti popkovina
med mano in ptico,
kamen in zvon
mogla bi nihati skladno,
kakor so mrtveci zvesti svojemu toku;
zadošča jim kakšna beseda,
potem jo pustijo ob strani,
ne poslušajo več,
s skrajnim naporom,
ki orosi čelo in lice,

ugasnejo.

Toliko sem dojel.

Moral bi dopolniti portret prijatelja,
ki je še pravkar bil,
ali pa je bil takšen samo vtis,
kajti bil sem osupel
spričo same možnosti poslednje delitve
pred svojimi očmi
in sem se lahko obdržal le z naporom,
ki bi preživel dva,
zato nisem zatrdno vedel
ali sem nasedel posmehljivcu,
ko s priprtimi vekami vzbuja grozo
in prizadevanje dojeti brezno
do samega brezna
in sploh to ničevno in odvečno,
kar moramo zagrebsti od sebe,
ali pa je zares prešel
in se z naglimi koraki ohlaja
v neizpodbitnost veljavnih zakonov
tega samozvanega globusa,
ki se imenuje Vse
in skuša biti Svet;
a kaj je obstalo!

Videl sem steber,
kako se je s krikom skrčil.
Tako je rast njegovega semena
upognila krono
in iz nje so popadali biseri
v mojo dušo
in sem nehal nihati
nad dvoumnim prepadom.
Nobenega izmikanja ni bilo več,
nobene negotovosti,
samo ta okrutna poganska navada
dotolčenosti
pod gladko, belo kožo privida.

O, joči, cvetje, svoj vonj,
Alpe strmine neplodnosti,
o, joči, ti, cesta odhajanja,
in suha struga na moji dlani,
in, nebo, ožmi svoje črede!
Jaz, torej, odhajam na pot,
ne zamerite,
rok vam ne morem dati v slovo,
adijo,
ali karkoli s te strani bivanja.

Še težje pa je živim
občutiti popolnost,
ker se izmika v nenehno
svojega izmikanja
in je vedno v nekem drugem dosegu.
Vendar že njeno sevanje
nudi nam blagor,
a večji dar bi nas upepelil,
Tako smo skromni
nasproti možnostim!

VIRI

- https://sl.wikipedia.org/wiki/Franci_Zagori%C4%8Dnik. [15.4.2017]
- https://www.google.si/?gws_rd=ssl#q=franci+zagori%C4%8Dnik. [15.4.2017]
- <http://www.gorenjci.si/osebe/zagori%C4%8Dnik-franci/486/>. [15.4.2017]
- https://books.google.si/books/about/Agamemnon.html?id=Ftl_AAAAIAAJ&redir_esc=y. [15.4.2017]